

[Undervisningsministeren.]

der skal vælge, det som det ærede Medlem retter sin voldsomme, harmfulde Kritik imod. Efter disse Punkter tror jeg, det er overflødigt at nævne alt det andet, det er tilstrækkeligt til at karakterisere det ærede Medlems hele Tale.

Naar det ærede Medlem sluttede med at anke over Hastværket, tror jeg dog, at et Hastværk, der bestaar i, at man endelig naar til et Lovgivningsresultat efter 25 Aars Arbejde paa Rigsdagen, vil ingen anden end det ærede Medlem kalde Hastværk.

Første Næstformand (Vanggaard): Det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen har Ordet for en kort Bemærkning.

Vilhelm Rasmussen: Det er ikke gaaet det ærede Medlem Hr. Vesterager bedre i hans Forstaaelse og Gengivelse af, hvad den tidligere Minister Appel mente i denne Sag, altsaa det, som det ærede Medlem kaldte Hr. Appels Tanker. Med den højtærede Formands Tilladelse skal jeg citere en Udtalelse af Minister Appel fra den 20. April 1912, den lød saaledes:

„Jeg kan i Overensstemmelse med mine tidligere Udtalelser sige, at Forslaget om, at Præsten skulde være født Medlem af Skolekommissionen, maatte betragtes som en Overgangsbestemmelse. Derfor kan jeg tiltræde Udvalgets Forslag.“

Altsaa, den daværende Undervisningsminister havde netop den Mening, at Præsten ikke skulde være født Medlem af Skolekommissionen, og blev bragt ind paa den Tanke, at nu skulde det straks ske, af det daværende Folketing.

A. Svensson: Det foreliggende Forslag om det sønderjydske Skolevæsen, som jeg skulde knytte nogle Bemærkninger til, ændrer i Realiteten meget lidt ved Skolelovgivningen i de sønderjydske Landsdele. Det er imidlertid en kendt Sag, at vi fra konservativ Side i Aarevis har taget til Orde for ret væsentlige Forandringer i den sønderjydske Skolelovgivning, og selv om vi under de foreliggende Forhold agter i det væsentlige at stemme for Lovforslaget i den Skikkelse, det har faaet i det andet høje Ting, vil jeg dog ikke undlade at trække visse Linier op, som vi mener bør fastholdes med Fremtiden for Øje.

Vi er rent principielt af den Anskuelse, at den mest ideelle Maade, hvorpaa et Mindretals Skolevæsen kan ordnes, er at gøre

det til en gennemført Privatskoleordning; ikke mindst her i Grundtvigs og Kristen Kolds Fædreland maa det være nærliggende at se saadan paa det. I Begyndelsen af 1929 skrev jeg nogle Kronikker om den sønderjydske Skolelovgivning i „Berlingske Tidende“, hvor jeg gik stærkt i Brechen netop for Privatskoleordningen, og da det ærede Medlem Hr. Schmidts Skoleforslag var til Behandling her i Tinget i Februar samme Aar, erklærede mit Partis Ordfører, nuværende Højkommissær Holger Andersen, sig rede til at overveje Muligheden af en saadan Nyordning. Det radikale Venstres Ordfører, det ærede Medlem Hr. Povlsen var for øvrigt inde paa det samme og anbefalede ligeledes at overveje Tanken. Som bekendt bestaar det tyske Skolevæsen i Nordslesvig for Tiden dels af offentlige kommunale Skoler og dels af private Skoler. Der er ingen Tvivl om, at det tyske Mindretal selv foretrækker det sidste, og de fleste af de tyske Skoler, der er oprettet i de senere Aar, er da ogsaa netop private Skoler. Det siger sig selv, at man er friere stillet ved disse Skoler end ved de offentlige Skoler, bl. a. med Hensyn til Lærerspørgsmaalet, idet Mindretallet i saa Fald kan tage til Lærer, hvem det vil. Det er altsaa vort rent principielle Standpunkt, at for et nationalt Mindretal er Privatskoleordningen, vel at mærke med et saadant Tilskud fra Staten, at Mindretallet kan bære den, den bedste.

Naar vi alligevel ikke i denne Omgang vil sætte noget ind paa at forsøge, om en saadan Ordning lader sig realisere, skyldes dette flere Grunde. Dels den, at Tiden økonomisk ikke er belejlig. Dels den, at Øjeblikket ogsaa rent psykologisk er meget ugunstigt. Da man i 1929 behandlede det ærede Medlem Hr. Schmidts Skoleforslag i denne Sal, var der lige blevet indført en udvidet d. v. s. en forbedret Mindretalsordning Syd for Grænsen, og der faldt i dette høje Ting adskillige anerkendende Udtalelser i den Anledning. Desværre er Stillingen for nærværende en ganske anden her i Landet, enhver ved, hvad jeg sigter til. Meget faa vilde forstaa, eller rettere sagt de fleste vilde misforstaa, hvis vi nu gik til at undersøge Mulighederne for en ny Ordning af den Art, som i det foregaaende er antydet.

Det samme gælder et andet og mindre Spørgsmaal, som mit Partis Ordfører Hr. Holger Andersen under Forhandlingen i 1929 stillede sig meget velvilligt overfor, nemlig Spørgsmaalet om de særlige tyske Skolekommissioner. Ogsaa her har jeg paa et meget tidligt Tidspunkt taget til Orde for, at vi